

**UNIÓ HELYETT NEMZETKÖZÖSSÉG?
AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁG BEVÁNDORLÁSI
KILÁTÁSAI A BREXIT UTÁN**

Migrációkutató Intézet

**Gyorselemzések
Veres Kristóf György**

2021/5

2021.03.30.

Gyorselemzések 2021/5

UNIÓ HELYETT NEMZETKÖZÖSSÉG?

AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁG BEVÁNDORLÁSI KILÁTÁSAI A BREXIT UTÁN

Az Egyesült Királyság éppen négy éve, 2017. március 29-én aktiválta az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkelyét, ezzel hivatalosan jelezve kilépési szándékát az integrációból. Az EU-t hosszas huzavona után végül 2020. január 31-én elhagyó szigetország 2021. január 1-től egy új, pontalapú bevándorlási rendszert léptetett életbe, amivel megszűnt az EU-állampolgárok szabad munkavállalásának joga a szigetországban. Az új keretrendszer várhatóan jelentősen meg fogja változtatni az Egyesült Királyságba irányuló legális migrációt. Az Unióból érkező bevándorlás 2015-ben ért történelmi csúcsra, ebben az évben 216 000-rel 3 millióra nőtt a szigetországban élő EU-állampolgárok száma, amely így 2004 óta megháromszorozódott. Ugyanakkor a kontinensről érkező bevándorlás már a Brexit-népszavazás után jelentősen visszaesett: 2019-ben már csak 58 000 fős volt a szigetországot célzó nettó migráció. Az új pontalapú bevándorlási rendszerben az uniós állampolgárok semmilyen előnyt nem élveznek a világ más részéről érkezőkkel szemben, sőt a rendszer deklarált célja, hogy megszüntesse a szigetország gazdaságának függését az EU-ból érkező olcsó munkaerőtől. Ennek következményeként a jövőben az Unióból – és főleg a keleti tagállamokból – érkező bevándorlás további visszaesésére lehet számítani. Továbbá minden jel arra utal, hogy a Nemzetközösség országaiból érkező, London által kontrollált migráció lesz majd a meghatározó a szigetországban az elkövetkező években.

Előzmények: Bevándorlás a Nemzetközösségből és az EU-ból

Az Egyesült Királyságba irányuló bevándorlás 1945 után egészen napjainkig jelentős volt. A szigetország gyarmattartó múltjának örökségeként a második világháborút követő évtizedekben a bevándorlók jelentős része a brit gyarmatbirodalom helyébe lépő Nemzetközösség országaiból érkezett. Az 1948-ban életbe lépett állampolgársági törvény ugyanis lehetővé tette a (volt) gyarmatok lakosainak, hogy szabadon, bármiféle vízum nélkül utazzanak és dolgozzanak az Egyesült Királyságban.¹ A jogszabály következményeként sokszorosára nőtt a Nemzetközösségből – többek között Indiából, Pakisztánból és Nigériából – érkező migráció, 1961-ben már több, mint 135 ezren jöttek az egykori brit birodalom területeiről.² A tömeges bevándorlás visszafogásának céljából az 1960-as években az egymást váltó konzervatív és munkáspárti kormányok több lépcsőben korlátozták

---

¹ HANSEN 2000, 35–37.

² WESTMINSTER 2003.

Gyorselemzések 2021/5

a legális migrációt a Nemzetközösség országaiból. 1962-től a szigetországba vágyóknak munkautalványt (*work voucher*) kellett igényelniük, amelyen a hivatalos szervek osztályozták az adott bevándorló munkavállalási kilátásait; 1965-től pedig maximálták az évente kiadható munkautalványok számát. 1968-ban korlátozták azoknak a bevándorlását, akiknek a szülei vagy a nagyszülei nem az Egyesült Királyságban születtek, és brit állampolgársággal sem rendelkeztek. Végezetül 1972-ben eltöröltek minden megkülönböztetést a volt gyarmatokról, illetve a világ többi részéről érkezők között. Ezután a Nemzetközösség állampolgárainak is – hacsak nem voltak brit felmenőik – munkavállalási engedélyre volt szükségük a szigetországba való bevándorláshoz.³ A nem európai országokból érkező bevándorlás a kilencvenes évek végén, a munkáspárti kormányok enyhülő szigorának következményeként kapott újabb lendületet.⁴ Míg 1996-ban 88 000-rel érkeztek többen a szigetországba, mint ahányan azt elhagyták, addig 2004-ben már 268 000-en.⁵

A szigetország 1973-ban csatlakozott az Európai Közösséghez (az Európai Unió elődje), azonban a kontinensről a tömeges bevándorlás csak a 2004-es bővítést követően indult meg.⁶ Az Unióhoz ekkor csatlakozott államokból például 2014-ben már 83 000-en érkeztek. 2010 után pedig az EU régebbi tagállamaiból is gyors növekedésnek indult a bevándorlás, 2015-ben már ezekről a területekről is 80 000 ember költözött tartósan az Egyesült Királyságba. Az EU-ból történő migráció harmadik pillérét a 2007-ben csatlakozó Románia és Bulgária képezte: míg 2008-ben csak 4 000-en érkeztek ezekből az országokból, addig 2015-ben már 58 000-en. Az Unióból érkező bevándorlás 2015-ben ért történelmi csúcstra, ebben az évben 216 000-rel 3 millióra bővült szigetországban élő EU állampolgárok száma, amely így 2004 óta megháromszorozódott.⁷

Brexit és migráció

Mivel a munkaerő szabad áramlását az EU-ban biztosítani kell a különböző országok között,⁸ az Egyesült Királyság a kontinensről érkező bevándorlók számát hosszú távon nem tudta érdemben korlátozni. Ez az oka annak, hogy 2016-os népszavazáskor a kilépés melletti kampány egyik legfontosabb ígérete volt, hogy a Brexit

³ THE NATIONAL ARCHIVES

⁴ 1997-ben például jelentősen megkönnyítették a családegyesítést azzal, hogy a brit állampolgárok külföldi házastársainak ezután nem kellett bizonyítaniuk, hogy a házasságuk célja nem a brit letelepedési engedély megszerzése volt – BBC 1997.

⁵ MIGRATION OBSERVATORY 2020a.

⁶ A 2004 előtt csatlakozott tagállamokból érkező nettó migráció például 2002-ben alig 7 000 fő volt. MIGRATION OBSERVATORY 2020a.

⁷ MIGRATION OBSERVATORY 2020a.

⁸ LEIBFRIED 2015, 278–282.

Gyorselemzések 2021/5

után a bevándorláspolitikát egyedül London fogja meghatározni.⁹ Jóllehet az Egyesült Királyság csak a kilépés utáni átmeneti időszak lejártá után, 2021. január 1-től léptethetett életbe új bevándorlási keretrendszert, a kontinensről a szigetországra irányuló migrációban a 2016-os népszavazás után azonnal trendforduló következett be.

A kilépési feltételek körüli évekig tartó bizonytalanság, valamint a megállapodás nélküli Brexit vissza-visszatérő rémképe jelentősen visszavetette a kontinensről jövő migrációt. 2015-ben még 216 000 fő volt az EU-ból érkező bevándorlás nettó mérlege, ez szám 2019-re 58 000 körüli értéken stabilizálódott. Az Egyesült Királyságba az Unióból érkezők rendezetlen helyzete főleg a 2004-ben csatlakozott országok állampolgárjait riasztotta el: 2018-ben 10 000-rel többen hagyták el a szigetországot, mint ahányan újonnan jöttek, de meredeken csökkent az új román és bolgár bevándorlók száma is.¹⁰ A 2020. évben a koronavírus járvány miatti gazdasági visszaesés jelentős hatással volt az Egyesült Királyságban tartózkodó bevándorló népességre, ugyanis munkanélkülivé vált nem brit állampolgárok ezrei döntöttek a hazájukba való visszatérés mellett. A *Migration Observatory* becslése szerint a 2019 harmadik negyedét követő egy évben 342 000 fővel csökkenhetett a szigetországban élő EU állampolgárok száma.¹¹

Bevándorlási kilátások

A brit kormány 2021. január 1-től egy új pontalapú bevándorlási rendszert léptetett életbe, amely egyrészt angol nyelvtudáshoz, másrészt releváns szakképesítéshez köti a munkavállalási engedély kiadását. Az új rendszerben az uniós állampolgárok semmilyen előnyt nem élveznek a világ más részéről érkezőkkel szemben, sőt a rendszer deklarált célja, hogy megszüntesse a szigetország gazdaságának függését az EU-ból érkező olcsó munkaerőtől.¹² Mivel a kilépés mellett lándzsát törő 2016-os népszavazás önmagában elég volt arra, hogy rákövetkező években nagyságrendekkel csökkentse az Unió keleti régióiból érkező bevándorlást, a munkaerő szabad áramlásának tényleges felszámolása valószínűleg további visszaesést fog eredményezni.

Az Európai Unió belüli általános migrációs trendek fokozatos átalakulása is lefelé szoríthatja a keleti tagállamokból a szigetországra irányuló elvándorlást. Jóllehet a koronavírus járvány miatt több millió 2004-ben

⁹ BBC 2016.

¹⁰ MIGRATION OBSERVATORY 2020a.

¹¹ MIGRATION OBSERVATORY 2021. Az intézet becslése szerint ugyanebben az időszakban -551 000 fő lehetett a nem EU-s bevándorlás nettó mérlege.

¹² REUTERS 2020.

Gyorselemzések 2021/5

és 2007-ben csatlakozott tagállam állampolgára kényszerült hazatérni Nyugat-Európából, azonban az EU-n belül a régebbi tagországok felé való vándorlás már 2020 előtt is hanyatló tendenciát mutatott. Például Lengyelország 2004-es csatlakozása óta az EU-n belüli migráció egyik legjelentősebb kibocsátóállama volt, 2018 óta azonban folyamatosan csökken a külföldön élő lengyelek száma. Az EU-n belüli általános migrációs trendek átalakulása mögött elsősorban gazdasági okok állnak. Az elmúlt évtizedben ugyanis a kelet és a nyugat közötti gazdasági olló elkezdett bezáródni, például a keleti tagországok munkaerőpiacait a tartósan alacsony munkanélküliség és a dinamikusan növekvő bérek egyre vonzóbbá teszik. Ezzel párhuzamosan az EU-ban már évek óta terjedő távmunkának a járvány miatti home-office forradalom hatalmas lendületet adott, így egy nyugat-európai cég által kínált állás betöltéséhez a munkavállalónak már nem minden esetben kell ténylegesen elhagynia kelet-európai lakhelyét.¹³ Mindezeket figyelembe véve a kontinensről az Egyesült Királyságba érkező bevándorlók főleg az EU régi tagállamaiból fognak elindulni, semmint a 2004-ben és 2007-ben csatlakozott országokból; számuk pedig minden bizonnyal jelentősen el fog maradni a korábbi évtizedben megszokottól.

Az EU-ból való kilépés egyik váratlan folyományaként ideiglenesen nőhet a kontinensről a szigetországba visszaköltöző brit állampolgárok száma. Spanyolországban például több ezer olyan brit állampolgár – köztük sok nyugdíjas – él, akik a Brexit után nem akartak vagy nem tudtak tartózkodási engedélyért folyamodni az ibériai-félszigeti országban. Ők az átmeneti időszak letelte után 90 napig, azaz 2021. március 31-ig maradhatnak Spanyolországban, ellenkező esetben illegális bevándorlóként deportálják őket. A spanyol hatóságok jelenleg körülbelül 500 brit állampolgár kiutasítására készülnek.¹⁴

Az EU-ból jövő migráció lehanyatlása után több okból ismét a Nemzetközösség országaiból érkező bevándorlás lehet a meghatározó. A Nemzetközösség állampolgárainak egy jelentős hányada jól tud angolul, így például az újonnan életbe lépett szabályozás nyelvtudásra vonatkozó követelményét könnyedén teljesíthetik. Ráadásul a képzett munkaerőt előnyben részesítő szabályok a családegyesítésre hivatkozva akár teljesen megkerülhetőkké válnak. Tanulságos, hogy míg 2019-ben az EU-ból jövők körülbelül fele, addig a többi országból érkezők alig 27%-a jelölte meg a munkavégzést a migráció okaként.¹⁵ Az EU-n kívülről érkező bevándorlás – amelynek a jelentős részét a nemzetközösségi teszi ki – a 2013-as mélypont óta folyamatosan növekedett, 2019-ben már magasabb értéket mutatott, mint 1990 óta bármikor. Ebben az évben ugyanis 316 000-rel több nem EU

¹³ THE ECONOMIST 2021.

¹⁴ RISSOLA 2021.

¹⁵ MIGRATION OBSERVATORY 2020b.

Gyorselemzések 2021/5

állampolgár érkezett a szigetországba, mint ahány elhagyta azt.¹⁶ 2020-ban a koronavírus járványhoz kötődő lezárások és az azt követő gazdasági visszaesés folyamányaként a bevándorlás üteme átmenetileg visszaesett,¹⁷ azonban a fentiek alapján úgy tűnik, hogy az elkövetkező években a Nemzetközösségből érkező, London által kontrollált migráció lesz a meghatározó a szigetországban. Így az Egyesült Királyság az Európai Unióból érkező kontrollálatlan bevándorlás és a Nemzetközösségből jövő szabályozható migráció közül az utóbbit választotta.

---

¹⁶ MIGRATION OBSERVATORY 2020a.

¹⁷ MIGRATION OBSERVATORY 2021.

Gyorselemzések 2021/5

Felhasznált irodalom

BBC (1997): *Immigration Rules Relaxed*. Forrás:

<http://www.bbc.co.uk/news/special/politics97/news/06/0605/straw.shtml> (Megtekintve: 2021.03.28.)

BBC (2016): *EU referendum: Warning over net migration if UK votes to Remain*. 2016.06.13. Forrás:

<https://www.bbc.com/news/uk-politics-eu-referendum-36514849> (Megtekintve: 2021.03.28.)

HANSEN, Randall (2000): *Citizenship and Immigration in Post-war Britain*. Oxford University Press, Oxford.

LIEBFRIED, Stephen (2015): *Social Policy: Left to the Judges and the Markets?* In: WALLACE, Helen et al.: *Policy-Making in the European Union*. Oxford University Press, Oxford. 263–292.

MIGRATION OBSERVATORY (2020a): *Net Migration to the UK*. 2020.07.29. Forrás:

<https://migrationobservatory.ox.ac.uk/resources/briefings/long-term-international-migration-flows-to-and-from-the-uk/> (Megtekintve: 2021.03.28.)

MIGRATION OBSERVATORY (2020b): *EU Migration to and from the UK*. 2020.10.02. Forrás:

<https://migrationobservatory.ox.ac.uk/resources/briefings/eu-migration-to-and-from-the-uk/> (Megtekintve: 2021.03.28.)

MIGRATION OBSERVATORY (2021): *Where did all the migrants go? Migration data during the pandemic*. 2021.02.05.

Forrás: <https://migrationobservatory.ox.ac.uk/resources/commentaries/where-did-all-the-migrants-go-migration-data-during-the-pandemic/> (Megtekintve: 2021.03.29.)

REUTERS (2020): *UK heralds end of 'cheap labor from Europe' with post-Brexit immigration system*. 2020.02.18. Forrás:

<https://www.reuters.com/article/us-britain-eu-immigration-idUKKBN20C2OB> (Megtekintve: 2021.03.28.)

RISSOLA, Mario(2021): *Tears flow for Brits as they head home to avoid being deported as illegals in Spain*. 2021.03.26.

Forrás: https://global247news.com/2021/03/26/tears-flow-for-brits-as-they-head-home-to-avoid-being-deported-as-illegals-in-spain/?fbclid=IwAR3jWsyiRBW_74hdbKo6wBjW-QVhmnHj6QEP_plOXoswCnzhhh-OACpBmHI (Megtekintve: 2021.03.28.)

Gyorselemzések 2021/5

THE ECONOMIST (2021): *How the pandemic reversed old migration patterns in Europe*. 2021.01.30. Forrás:

https://www.economist.com/europe/2021/01/28/how-the-pandemic-reversed-old-migration-patterns-in-europe?utm_campaign=editorial-social&utm_medium=social-organic&utm_source=facebook&fbclid=IwAR2tpXGghjgvchQ4LdKzZ5hMR7c19vMW6D2r05yOCBpETWTPP7hFq3ZuwSw (Megtekintve: 2021.03.29.)

THE NATIONAL ARCHIVES (é. n.): *Commonwealth Immigration control and legislation*. Forrás:

<https://www.nationalarchives.gov.uk/cabinetpapers/themes/commonwealth-immigration-control-legislation.htm> (Megtekintve: 2021.03.28.)

WESTMINSTER (2003): *Westminster Hall Sitting on Immigration. Andrew Turner's speech*. 2003.03.19. Forrás:

http://hansard.millbanksystems.com/westminster_hall/2003/mar/19/immigration#S6CV0401P0_20030319_WH_34 (Megtekintve: 2021.03.28.)

Gyorselemzések 2021/5

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155.

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

© Veres Kristóf György, 2021

© Migrációkutató Intézet, 2021

Sorszám: 2021/5